

ГАРМОНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА З ACQUIS COMMUNAUTAIRE: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Монографія

ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ГАРМОНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА З ACQUIS COMMUNAUTAIRE: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Монографія

За загальною редакцією доктора юридичних наук,
професора *О. В. Москаленко*

Харків
«Біотехкнига»
2025

Рецензенти:

Наталія МЕЛЬНИЧУК – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри трудового права та права соціального забезпечення Київського національного університету імені Тараса Шевченка, заслужений юрист України, м. Київ;

Олег ЯРОШЕНКО – доктор юридичних наук, професор, проректор з навчально-методичної роботи Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, член-кореспондент Національної академії правових наук України, м. Харків;

Ірина ЯКОВЕЦЬ – доктор юридичних наук, старший науковий співробітник, керівник Центру правового забезпечення розвитку науки і технологій Науково-дослідного інституту інтелектуальної власності Національної академії правових наук України, м. Київ

*Рекомендовано до друку
вченою радою Державного біотехнологічного університету
(протокол № 6 від 07.03.2025)*

Гармонізація українського законодавства з *acquis communautaire*: виклики та перспективи : монографія / за заг. ред. О. В. Москаленко ; Держ. біотехнол. ун-т. – Харків : Біотехкнига, 2025. – 480 с.

ISBN 978-617-8554-08-8

Монографія підготовлена кафедрою права та європейської інтеграції Державного біотехнологічного університету, що висвітлює ключові аспекти адаптації національного законодавства України до права Європейського Союзу. Вона є результатом комплексного аналізу законодавчих, інституційних і процедурних механізмів інтеграції *acquis communautaire* у правову систему України в умовах євроінтеграційного процесу. У монографії детально розглянуто відповідність національних нормативно-правових актів ключовим міжнародним стандартам.

Видання адресоване студентам, аспірантам, викладачам юридичних вишів і факультетів, юристам-практикам, працівникам державних органів та органів місцевого самоврядування, а також експертам у галузі міжнародного права, євроінтеграції та гармонізації законодавства.

УДК 338.43

ЗМІСТ

Передмова	5
-----------------	---

Розділ 1

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ В ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПРОСТІР

Правове регулювання економічної інтеграції України в європейський простір	7
Система забезпечення економічної безпеки України в умовах глобалізації: виклики, загрози та перспективи	57

Розділ 2

ПРАВА ЛЮДИНИ В ЄС: ВПЛИВ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ НА ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ

Правові обмеження: загальнотеоретична характеристика	86
--	----

Розділ 3

ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Нормативно-правове забезпечення виробництва сільськогосподарської продукції в контексті спільної аграрної політики європейського союзу: орієнтири для України	122
Правові аспекти забезпечення екологічної безпеки в умовах європейської інтеграції	156

Розділ 4

АДАПТАЦІЯ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО СТАНДАРТІВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Роль держави у забезпеченні соціальних прав працівників агробізнесу: практика ЄС та потенціал для України	196
Медіація у трудових відносинах: впровадження європейських стандартів в українське законодавство	238
Ключові напрями гармонізації трудового законодавства України до стандартів європейського союзу	274

Розділ 5

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ БЕЗПЕЧНОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ: ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ ВИМІР

Адміністративно-правове регулювання безпеки та якості харчових продуктів в Україні в контексті євроінтеграційних процесів	311
---	-----

Розділ 6

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ АСПЕКТ У ПРАВОВОМУ РЕГУЛЮВАННІ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН УКРАЇНИ

Право на землю: загальнотеоретична характеристика	350
---	-----

Розділ 7

ГАРМОНІЗАЦІЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ УКРАЇНИ ІЗ ПРАВОВИМИ НОРМАМИ ЄС

Міжнародно-правові стандарти відповідальності за воєнні злочини в контексті європейської інтеграції України	389
--	-----

Списки використаних джерел	435
----------------------------------	-----

Про авторів	475
-------------------	-----

Передмова

Гармонізація національного законодавства з *acquis communautaire* стала однією з ключових цілей державної політики України в контексті євроінтеграційних прагнень. За останнє десятиріччя Україна пройшла складний і багатогранний шлях реформ, спрямованих на зближення з європейськими стандартами. Однак цей процес відбувався в умовах численних викликів, що наклали свій відбиток на його реалізацію.

Повномасштабна агресія російської федерації, окупація Криму, міста Севастополя та окремих районів Донецької і Луганської областей, воєнний стан, пандемія COVID-19, енергетична криза та економічна турбулентність – це лише частина обставин, які створили безпрецедентні умови для України. У таких реаліях гармонізація українського законодавства з *acquis communautaire* стала викликом не лише юридичного, а й політичного, соціально-економічного та інституційного характеру.

Ухвалення численних нормативно-правових актів, спрямованих на реформування правової системи, адаптація законодавства до європейських норм і стандартів, розвиток інституційної спроможності – всі ці процеси супроводжувалися переосмисленням основоположних принципів права, забезпеченням прав і свобод людини та зміцненням демократії. Проте вони також поставили низку важливих запитань: наскільки ефективно та пропорційно Україна впроваджує нові правові інструменти? Чи достатньо вона враховує національні особливості та специфіку існуючих викликів?

Ця монографія є результатом ґрунтовного аналізу процесу гармонізації українського законодавства з *acquis communautaire*. У ній досліджено ключові аспекти цього процесу, виявлено його переваги, недоліки та перспективи. Основна увага приділяється нормативно-правовому аналізу, оцінці інституційних змін і дослідженню впливу реформ на суспільство.

Авторський колектив прагнув забезпечити всебічний підхід до теми, об'єднавши теоретичні напрацювання та практичний досвід, щоб відповісти на виклики, які постають перед Україною на шляху до Європейського Союзу. Монографія стане корисною для науковців, практиків, студентів і всіх, хто цікавиться питаннями правової інтеграції та розвитку України в європейському просторі.

Ця праця – не лише констатація досягнень і проблем, а й запрошення до дискусії щодо майбутнього правової системи України, її ролі в спільноті європейських народів та інтеграції у спільний правовий простір ЄС.

Олена МОСКАЛЕНКО,
доктор юридичних наук, професор, декан факультету
менеджменту, адміністрування та права
Державного біотехнологічного університету

ПРО АВТОРІВ

Москаленко Олена В'ячеславівна – доктор юридичних наук, професор, декан факультету менеджменту, адміністрування та права Державного біотехнологічного університету;

Olena Moskalenko – Doctor of Law, Professor, Head of the Faculty of Management, Administration and Law of the State Biotechnological University;
ORCID iD: 0000-0002-0807-0519

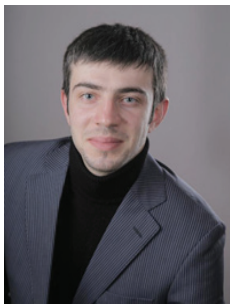
Дуюнова Тетяна Василівна – доктор економічних наук (кандидат юридичних наук), доцент, завідувачка кафедри права та європейської інтеграції Державного біотехнологічного університету;

Tetiana Duiunova – Doctor of Economics (Candidate of Law), Associate Professor, Head of the Department of Law and European Integration of the State Biotechnological University;
ORCID iD: 0000-0003-4744-6301

Брулевич Володимир Віталійович – кандидат юридичних наук, доцент кафедри права та європейської інтеграції Державного біотехнологічного університету;

Volodymyr Brulevych – Candidate of Law, Associate Professor of the Department of Law and European Integration of the State Biotechnological University;
ORCID iD: 0000-0001-8128-8023

Дума Олександр Олегович – кандидат юридичних наук, доцент кафедри права та європейської інтеграції Державного біотехнологічного університету;

Oleksandr Duma – Candidate of Law, Associate Professor of the Department of Law and European Integration of the State Biotechnological University;
ORCID iD: 0000-0002-7403-1470

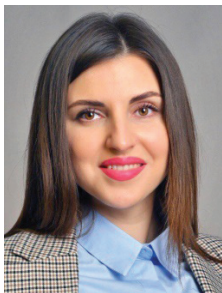
Картавих Владислав Віталійович – асистент кафедри права та європейської інтеграції Державного біотехнологічного університету;

Vladislav Kartavykh – assistant of the Department of Law and European Integration of the State Biotechnological University;
ORCID iD: 0009-0005-6395-5191

Клеріні Гаррі Валерійович – кандидат юридичних наук, доцент кафедри права та європейської інтеграції Державного біотехнологічного університету;

Harri Klierini – Candidate of Law, Associate Professor of the Department of Law and European Integration of the State Biotechnological University;
ORCID iD: 0000-0002-9045-4449

Ковач Олена Валеріївна – кандидат юридичних наук, доцентка кафедри права та європейської інтеграції Державного біотехнологічного університету;

Olena Kovach – Candidate of Law, Associate Professor of the Department of Law and European Integration of the State Biotechnological University;
ORCID iD: 0000-0002-0086-5050

Міненко Софія Іванівна – доктор філософії, доцентка, доцентка кафедри права та європейської інтеграції Державного біотехнологічного університету;

Sofia Minenko – Doctor of Philosophy, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Law and European Integration of the State Biotechnological University;
ORCID iD: 0000-0003-3033-1911

Остапенко Юлія Ігорівна – докторка юридичних наук, доцента, доцента кафедри права та європейської інтеграції Державного біотехнологічного університету;

Ostapenko Yuliia – Doctor of Law, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Law and European Integration of the State Biotechnological University;
ORCID iD: 0000-0002-4033-5927

Ковач Денис Леонідович – кандидат юридичних наук, доцент кафедри права та європейської інтеграції Державного біотехнологічного університету;

Kovach Denys – Candidate of Law, Associate Professor of the Department of Law and European Integration of the State Biotechnological University;
ORCID iD: 0000-0002-6065-9793

Шерстюк Світлана Валеріївна – кандидат економічних наук, доцентка, доцентка кафедри права та європейської інтеграції Державного біотехнологічного університету;

Svitlana Sherstiuk – Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Law and European Integration of the State Biotechnological University;
ORCID iD: 0000-0003-3969-3361

Наукове видання

Москаленко Олена В'ячеславівна,
Дуюнова Тетяна Василівна,
Брулевич Володимир Віталійович та ін.

ГАРМОНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА З ACQUIS COMMUNAUTAIRE: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Монографія

Видається в авторській редакції

Відповідальна випуск *С. І. Міненко*

Редагування списків використаних джерел *П. О. Білоуса*

Підписано до друку 27.03.2025. Формат 60×84/16.
Ум. друк. арк. 27,9. Обл.-вид. арк. 22,5. Тираж 100 пр. Зам. № 9

ТОВ «Біотехкнига»,
вул. Золочівська, 28, м. Харків, Україна
Для кореспонденції: а/с 824, м. Харків, 61023, Україна
Тел: (075)-103-10-66
Вебсайт: <https://biotechkhnyha.com.ua>
E-mail: biotechbook@ukr.net

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 8188 від 10.10.2024

Виготовлено ТОВ «Промарт»,
вул. Весніна, 12, Харків, 61023, Україна
Тел. (057) 717-25-44
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 5748 від 06.11.2017